

Ο άγιος Νόμων (11 Δεκεμβρίου)

Οι άνθρωποι συνήθισαν να θαυμάζουν και να επευφημούν τους αθλητές με τις καλές επιδόσεις και τα μεγάλα ρεκόρ. Καλά κάμνουν. Αξίζει σ' αυτούς κάθε έπαινος και τιμή.

Είναι όμως και κάποιοι άλλοι αθλητές πιο τρανοί και πιο άξιοι απ' αυτούς. Οι αθλητές των πνευματικών αγώνων. Οι αθλητές της ευσέβειας και της αρετής. Είναι αυτοί που πάλαιψαν κι αγωνίστηκαν, όχι για ένα προσωρινό και φθαρτό στεφάνι, αλλά για το στεφάνι «της άνω κλήσεως», το έπαθλο του Θεού. Κι είναι αυτοί πιο μεγάλοι και θαυμαστοί.

Γιατί στον αγώνα τους δεν αντιμετώπισαν ανθρώπους με δυνάμεις ανθρώπινες. Αυτοί αντιμετώπισαν και νίκησαν τον διάβολο και τη συνοδεία του. Η πάλη τους υπήρξε πάλη, όπως τονίζει ο θείος απόστολος «προς τας αρχάς, προς τα εξουσίας, προς τους κοσμοκράτορας του σκότους του αιώνος τούτου, προς τα πνευματικά της πονηρίας εν τοις επουρανίοις» (Εφεσ. στ', 12). Δηλαδή ο αγώνας τους υπήρξε αγώνας ενάντια στις πονηρές αρχές και εξουσίες, προς τα πλήθη των πονηρών πνευμάτων, προς τους καταχθόνιους κοσμοκράτορες, που κυριαρχούν πάνω στους ανθρώπους, που βρίσκονται στο βαθύ σκοτάδι του αμαρτωλού τούτου αιώνα.

Ο αγώνας τους έγινε ενάντια στα πνευματικά και πονηρά εκείνα όντα με σκοπό την κληρονομιά της Βασιλείας των Ουρανών.

Ένας από αυτούς τους αθλητές κι αγωνιστές της αρετής που διακρίθηκε για τους αγώνες και τα κατορθώματα του, είναι κι ο όσιος Νόμων ο θαυματουργός από τη μαρτυρική Κύπρο μας.

Πότε έζησε ο άγιος μας αυτός δεν γνωρίζουμε. Ούτε και ποίοι ήσαν οι γονείς του κι η ιδιαιτέρα του πατρίδα.

Αυτό που γνωρίζουμε είναι, πως απ' την παιδική του ηλικία ο όσιος πόθησε τον Χριστό, πράγμα που φανερώνει πως οι γονείς του πρέπει να ήσαν καλοί χριστιανοί. Κάτι περισσότερο.

Σαν τέτοιοι, με ζήλο φρόντισαν κι από βρέφους ενεστάλαξαν στην ψυχή του παιδιού τους «τα ιερά γράμματα», που «σοφίζουν τον άνθρωπον εις σωτηρίαν». Έτσι το παιδί μεγαλώνοντας ένα σκοπό έβαλε στη ζωή του. Πώς να αρέσει στον Χριστό και πώς να ζήσει σύμφωνα με το θέλημα του.

Κάποια μέρα για να πραγματοποιήσει τον ιερό αυτό πόθο του, αφήκε το σπίτι του και τους γονείς του και τράβηξε στην ερημιά. Ασκήτεψε σε διάφορους τόπους. Ανυπόδητος μ' ένα και μόνο χιτώνα χειμώνα καλοκαίρι διέμενε μέσα σε σπηλιές. Πρόγραμμα επίσης ένα: «Πώς αρέσει τω Κυρίω» (Α' Κορ. ζ', 32). Πώς να αρέσει στον Κύριο. Τι ευγενικός, τι θείος, τι ουράνιος σκοπός! Με τη ζωή που έκαμνε δεν είχε ανάγκη άλλοι να φροντίζουν γι' αυτόν. Ο ίδιος με την εργασία του, τα διάφορα πλεχτά που έφτιαχνε, κατόρθωνε να εξασφαλίζει τα ολίγα που απαιτούντο για τη συντήρηση του. Όταν δεν έπλεκε, προσευχόταν.

Προσευχόταν «αδιαλείπτως» για όλους και για όλα.

Με τον καιρό η φήμη του άρχισε να γίνεται μεγάλη. Πολύ μεγάλη. Όπου πήγαινε πολλοί τον κυνηγούσαν και τον έβρισκαν, για να τον δουν και τον ακούσουν. Οι συχνές επισκέψεις τον ανάγκαζαν να μετακινείται συνεχώς, μέχρι που στο τέλος πήγε κι εγκατεστάθηκε σε μια σπηλιά κοντά στο μικρό χωριό **Ανάγυια**. Η λέξη είναι σύνθετη από το επίρρημα άνω και το ουσιαστικό άγυιά δηλ. ύψωμα. Η ονομασία είναι δικαιολογημένη, γιατί το χωριό είναι κτισμένο σ' ένα ύψωμα, 10 μίλια περίπου ν.δ. της Λευκωσίας, της περιφέρειας της Ταμασού. Γι' αυτό κι εξυμνείται ως «Των Ταμασέων το κλέος και Κυπρίων αγλαΐσμα».

Στη σπηλιά αυτή ντυμένος το τιμημένο ένδυμα του μοναχού συνεχίζει, καθημερινά τον αγώνα του. Κάτω απ' το απλό ένδυμα, κρύβεται μια ένθεη ψυχή. Μια ψυχή που σύνθημα της έχει τα παραγγέλματα του θείου αποστόλου Παύλου. «Αδελφοί τα άνω ζητείτε... τα άνω φρονείτε, μη τα επί της γης» (Κολασ. γ'. 1-2).

Κι αυτός τα άνω ζητεί. Τα άνω φρονεί. Εμπόδιο στο παράγγελμα αυτό προβάλλει συνεχώς ο εαυτός του, όπως κι ο δικός μας εαυτός. Ο άγιος μας όμως αγωνίζεται σκληρά ενάντια στον εαυτό του. Γνωρίζει πως, όταν νικήσει τον εαυτό του κέρδισε τον μισό αγώνα. Τούτο τονίζει κι ο αρχαίος σοφός Πλάτων. Τι λέγει; «Το νικάν αυτόν εαυτόν πασών νικών πρώτη τε και αρίστη». Και το αντίθετο. «Το ηττάσθαι αυτόν υφ' εαυτού πάντων αίσχιστόν τε άμα και κάκιστον». Δηλαδή το να κατορθώσει ένας να νικήσει και χαλιναγωγήσει τον εαυτό του, αυτός πετυχαίνει την πρώτη και πιο μεγάλη νίκη. Μα και το άλλο. Το να νικηθεί ένας από τον εαυτό του, αυτός παθαίνει την πιο εξευτελιστική και σκληρή ήττα. Αυτή την αλήθεια την γνωρίζουν οι άγιοι. Γι' αυτό κι αγωνίζονται σκληρά ενάντια στα θελήματα της σάρκας τους. Αγωνίζονται σκληρά μέρα και νύχτα. Μαζί με τον αγώνα τους αυτόν ενάντια στον εαυτό τους οι άγιοι είχαν να επιβληθούν και να νικήσουν και το κακό περιβάλλον της εποχής και του τόπου τους, τον κόσμο. Ώ αυτός ο κόσμος! Της αμαρτίας ο κόσμος! Τι δύναμη έχει κι αυτός! Αδελφοί, φωνάζει ο μαθητής της αγάπης, ο θείος Ιωάννης. «Μη αγαπάτε τον κόσμο μηδέ τα εν τω κοσμή!» Μην αγαπάτε τον αμαρτωλό κόσμο ούτε τις μάταιες απολαύσεις και τις αμαρτωλές τέρψεις, που υπάρχουν στον κόσμο και που χωρίζουν τον άνθρωπο απ' τον Θεό. Μην τον αγαπάτε. Διότι «εάν τις αγαπά τον κόσμο, ουκ εστίν η αγάπη του Πατρός εν αυτώ» (Α' Ιωάν. β', 15). Εκείνος που αγαπά τον κόσμο της αμαρτίας, η αγάπη του Θεού Πατέρα δεν μπορεί να υπάρχει μέσα του.

Γνωρίζει την πραγματικότητα αυτή ο άγιος. Γι' αυτό σύνθημα του έχει τούτο, που πρέπει να έχει και κάθε αληθινός χριστιανός: Κόντρα στον κόσμο της αμαρτίας. «Κόντρα στο ρεύμα». Πόσους νέους και νέες, πόσους ανθρώπους δεν κατέστρεψε ο φόβος του κόσμου! Να. μην πάνε ενάντια στον κόσμο. Να μην θεωρηθούν σαν καθυστερημένοι. Προς Θεού! Να μην παρεξηγηθούν! Δυστυχισμένα πλάσματα! Τον Θεό δεν τον φοβούνται. Φοβούνται τον κόσμο. Φοβούνται να μην χαρακτηρισθούν απόκοσμοι. Και το αποτέλεσμα; Αυτό, που βλέπουμε κι ακούμε να συμβαίνει γύρω μας. Ο άνθρωπος αντί να είναι και να μένει ο βασιλιάς της δημιουργίας, υποβιβάζεται μόνος του τον εαυτό του στην κατάσταση του αλόγου κτήνους, ώστε δίκαια το Πνεύμα του Θεού να λέγει: «άνθρωπος εν τιμή ων ου συνήκε. παρασυνεβλήθη τοις κτήνεσι τοις ανοήτοις και ωμοιώθη αυτοίς» (ψαλμ. μη', 13). Ταλαίπωρος ο άνθρωπος! Ενώ έχει τιμή και αξία μια κι έχει δημιουργηθεί κατ' εικόνα Θεού, δεν αντιλαμβάνεται και δεν το κατανοεί αυτό κατέρριψε κι εξίσωσε τον εαυτό του προς τα κτήνη τα

ανόητα, που δεν έχουν μυαλό και λογικό, όπως αυτός, και εξομοιώνεται προς αυτά ζώντας σαν κτήνος και αποθνήσκοντας σαν κτήνος. Ποίο στ' αλήθεια κατάντημα! Ο άνθρωπος που και ν' ακούσει την ύβρη «κτήνος», θυμώνει κι εκνευρίζεται, αυτός ζητεί να κάμει τη ζωή του κτήνους. Αγωνίζεται να ομοιωθεί με το άλογο κτήνος.

Στο πνεύμα και τη νοοτροπία αυτή αντιτίθεται ο θεϊός Νόμωνας. Αυτός ακολουθεί πιστά το προσκλητήριο διάγγελμα του Κυρίου. «Όστις θέλει οπίσω μου ακολουθείν, απαρνησάσθω εαυτόν και αράτω τον σταυρόν αυτού και ακολουθείτω μοι». (Μαρκ. η', 34). Ακολουθεί τον Χριστό. Περιφρονεί τον αμαρτωλό κόσμο και τις κλήσεις του. Σηκώνει με υπομονή τον σταυρό του, τον σταυρό των δοκιμασιών και των θλίψεων που απαιτεί η ζωή της εγκράτειας και της αρετής και ακολουθεί με ζήλο και πίστη τον Χριστό.

Η προσευχή η εκτενής και συχνή μελέτη του λόγου του Θεού, τον βοηθεί πολύ στην άσκηση και τον αγώνα του. Η νηστεία πάλι στην οποία με αυστηρότητα κι υπομονή υποβάλλει τον εαυτό του είναι τέτοια, που, όπως κι ο Κύριος κι όλοι οι άγιοι της Γραφής υπέβαλαν τον εαυτό τους, τον βοήθησε να φτάσει σε θαυμαστό, στ' αλήθεια σημείο. Το μέτριο κι ισχνό του κορμί, ισχνό σαν του Μ. Βασιλείου, με τη μακριά του άσπρη γενειάδα του δίνει μια μεγαλοπρέπεια που καταπλήσσει και συγκινεί. Κάτω από το ξεθωριασμένο ένδυμα που φορεί, κρύβεται μια ψυχή θεωμένη. Γιατί ο άνθρωπος δεν είναι ό,τι φορεί, αλλά ό,τι έχει μέσα του. Μέσα στην ψυχή του.

Γι' αυτό και καθημερινά πλήθη πιστών από διάφορα μέρη προσέρχονται στο κατάλυμα του για να τον επισκεφθούν και ν' ακούσουν τα λόγια του. Κι ο ασκητής τους δέχεται με καλοσύνη και ψυχική ευγένεια και τους διδάσκει. Τους νουθετεί στοργικά.

- Αδέλφια μου, τους λέγει: Ας μετανοήσουμε. Ας μετανοήσουμε κι ας αγωνισθούμε να έχουμε μεταξύ μας ειρήνη και αγάπη. Ας φροντίσουμε με πνεύμα ταπεινοφροσύνης να πετύχουμε όλοι μας τον αγιασμό της ψυχής μας. Χωρίς τον αγιασμό και την καθαρότητα την εσωτερική, κανένας δεν θα μπορέσει ποτέ να ιδεί τον Κύριο. Μέσα μας ας εργασθούμε να υπάρξει μονάχα ένα θέλημα. Του Χριστού το θέλημα. Ας προσπαθήσουμε μαζί με τον απόστολο του Χριστού μας, να μπορούμε κι εμείς να επαναλαμβάνουμε τα θεία λόγια του: «ζω δε ουκέτι εγώ ζή δε εν εμοί Χριστός» (Γαλάτ. β', 20). Δεν ζω πια εγώ μέσα μου ζει μόνο ο Χριστός.

Μια τέτοια ζωή δεν μπορούσε παρά να δοξαστεί από τον Κύριο. Και δοξάστηκε. Δοξάστηκε στη γη με τα πλήθη των θαυμάτων που τελούσε καθημερινά σε όσους με ευλάβεια και πίστη κατέφευγαν στον Χριστό και με ειλικρίνεια μπροστά στον άγιο εξομολογούντο τις αμαρτίες τους. Κοντά του βρίσκane οι δυστυχισμένοι την παρηγοριά, οι άρρωστοι τη θεραπεία, οι πονεμένοι και καταδιωγμένοι την προστασία. Μέχρι τα βαθιά του γηρατειά ο άγιος που έζησε και παρέδωσε την ψυχή του στον Κύριο, υπήρξε παράδειγμα εγκράτειας κι αρετής και αγιότητας. Θριαμβευτικά μπήκε κι αυτός «εις την δόξαν του Θεού». Εκεί ζει τώρα με λαμπρότητα και μακαριότητα μαζί με τους αγίους. Μαζί μ' αυτούς συγκαταλέχθηκε κι ο ίδιος στη χορεία των οσίων.

Η δόξα του οσίου Νόμωνα φανερώνεται και σ' εμάς σήμερα με τα πολλαπλά του θαύματα. Πιο πολύ κατέχει τη θαυματουργική του χάρη τώρα που

βρίσκεται στον ουρανό παρά όταν ζούσε στη γη. Σ' εκείνους που μ' ευλάβεια επικαλούνται το όνομα του και τρέχουν στη χάρη του με πίστη στον Χριστό, ο άγιος προσφέρει και στην εποχή μας τις δωρεές του.

Μαζί με τον άγιο Γεννάδιο ή Βηχιανό, όπως αποκαλείται από τον όσιο και θαυματουργό Νεόφυτο τον Έγκλειστο, με τον οποίο συνεορτάζεται, προσφέρουν το πλήθος των θαυμάτων τους σε όλους, όσους εκζητούν με την αναφορά του ονόματος τους τη χάρη του Θεού.

Πιο πολύ όμως καλούν κι εμάς να τους μιμηθούμε. Να τους μιμηθούμε εκεί που βρισκόμαστε. Στα χωριά μας ή στις πολυάνθρωπες πολιτείες στις οποίες ζούμε. Σ' αυτούς τους τόπους δίνεται σήμερα η μάχη του χριστιανισμού. Κι η μάχη αυτή βρίσκεται τούτο τον καιρό στην πιο κρίσιμη φάση της προόδου και της εξελίξεως της. όσοι συμμετέχουμε και μαχόμαστε στη μάχη αυτή, ας έχουμε πάντα μπροστά στα μάτια μας το παράδειγμα των αγίων μας κι ας εμπνεόμαστε από το μαχητικό πνεύμα τους. Οι «ροές των δακρύων» που τότε «εγεώργησαν το άγονον της ερήμου», ας είναι κι ας γίνουν και στην εποχή μας και πηγές της ιδικής μας δυνάμεως. Οι ολονύκτιες προσευχές κι η εγκράτεια τους ας μας ξυπνούν κι εμάς από τον ύπνο της ραθυμίας, στον οποίο μας οδηγεί η ζωή της αδιαφορίας στα πνευματικά και η ζωή της αμαρτίας. Κι οι «τύλοι» των γονάτων τους, οι ρόζοι, όπως λέμε απλά, ας είναι και για μας μια συνεχής υπόμνηση πως ο αγώνας της αρετής, ο αγώνας της αγιότητας και πόλεμος του Θεού γίνεται και κερδίζεται με τα γόνατα. Να το ξαναπούμε; Γίνεται και κερδίζεται με τη μελέτη του λόγου του Θεού. Την εγκράτεια και την προσευχή. Με τα γόνατα.

Όσοι και πατέρες ημών, ποιμένες και διδάσκαλοι της Οικουμένης πρεσβεύσατε υπέρ ημών των αμαρτωλών.

Απολυτίκιο

των αγίων Νόμωνος και Βηχιανού
Ήχος α'

Ταμασέων το κλέος και Κυπρίων αγλαΐσμα, θαυματουργοί ώφθητε όντως, Βηχιανέ και Νόμων όσοι. νηστεία, κατετήξατε σαρκός, αλόγους ενθυμήσεις πανοθενώς. όθεν χάριν ιαμάτων, εξ ουρανού εδέξασθε, θεόπνευστοι. Δόξα τω ενισχύσαντι υμάς, τω και υμάς στεφανώσαντι, δόξα τω ενεργούντι δι' υμών πάσιν ιάματα.

Εξήγηση: Άγιοι Νόμων και Βηχιανέ, που είσθε η δόξα των Ταμασέων και το καύχημα των Κυπρίων, αναδειχθήκατε αληθινά θαυματουργοί. Αφού με τη νηστεία κατανικήσατε ολοκληρωτικά τις άλογες ορμές, ελάβετε όσοι από τον Ουράνιο Πατέρα το χάρισμα το θεραπευτικό. Άς είναι δοξασμένος Αυτός που σας ενίσχυσε και σας στεφάνωσε. Άς είναι δοξασμένος Αυτός που ενεργεί με τις πρεσβείες σας σε όλους θεραπείες.

Απολυτίκιο
Ήχος α'

Ταμασέων το κλέος, και Κυπρίων αγλαΐσμα, και θαυματουργός όντως ώφθης, Νόμων Πατήρ ημών όσιε. νηστεία κατατήξας της σαρκός αλόγους ενθυμήσεις

πανσθενώς. Ὅθεν χάριν ιαμάτων, ἐξ ουρανῶν ἐδέξω, θεόπνευστε. Δόξα τῷ
δεδωκότι σοι ἰσχύν, δόξα τῷ σε στεφανώσαντι, δόξα τῷ ενεργούντι διὰ σου
πάσιν ἰάματα.

Εξήγηση Ὅσιε πατέρα μας Νόμωνα, αφοῦ με τὴ νηστεία νίκησες ολοκληρωτικὰ
τὶς ἀλογεῖς ορμές καὶ παρορμήσεις τῆς σάρκας, ἐγίνες στ' ἀλήθεια
θαυματοουργός, δόξα τῶν Ταμασέων καὶ καύχημα τῶν Κυπρίων. Γι' αὐτό,
θεοφώτιστε, δέχθηκες ἀπὸ τὸν οὐρανὸ τὸ χάρισμα νὰ θεραπεύεις τὶς ποικίλες
ἀρρώστιες. Δοξασμένος, ὅσιε, νὰ εἶναι Αὐτός, ποὺ σοὺ ἔδωκε τὴ δύναμη.
Δοξασμένος νὰ εἶναι Αὐτός ποὺ σε στεφάνωσε με τὸ ἀμάραντο στεφάνι τῆς
ἀλλης, τῆς αἰωνίας ζωῆς. Δοξασμένος νὰ εἶναι Αὐτός, ποὺ ενεργεῖ με τὶς
πρεσβεΐες σοὺ σε ὅλους θεραπείες.